

УДК 619:616:636.2

ПАТОЛОГІЯ ЯЄЧНИКІВ У КОРІВ-ПЕРВІСТОК*А. С. Ревунець*, к. вет. н., *Г. П. Грищук*, к. вет. н., *Я. Ю. Веремчук*, здобувач
revunets@ukr.net

Житомирський національний агроекологічний університет, м. Житомир

Сьогодні неплідність корів і телиць, яка завдає значних економічних збитків та гальмує розвиток молочного скотарства, залишається актуальною проблемою ветеринарної медицини. Порушення відтворної здатності тварин зумовлюють патологічні процеси, які розвиваються у геніталіях і спричиняють неплідність. Деякі дослідники відмічали, що причиною неплідності корів є патологія яєчників, яка може сягати від 5 до 30 % і більше від усіх виявлених гінекологічних хвороб. За таких умов функціональні розлади яєчників або їх комбіновані патології у корів-первісток потребують детального вивчення.

Мета дослідження — виявити функціональні розлади і запальні процеси в яєчниках та їх комбіновані патології у корів-первісток шляхом проведення гінекологічної диспансеризації. Дослідження проведено впродовж одного року в ПСП «Україна», ПСП «Саверці», ПАФ «Єрчики» Попільнянського району Житомирської області. Матеріалом для дослідження були корови-первістки української чорно-рябої та червоно-рябої молочної і голштинської порід, віком 2,6–3,2 роки, середньої вгодованості, живою масою 450–550 кг, із середньою молочною продуктивністю від 4,5 до 7 тис. кг. Спостерігали за коровами-первістками під час отелення, в післяотельний період та протягом 305 діб лактації. Гінекологічну диспансеризацію проводили щоквартально.

Згідно з результатами проведеної чотириразової гінекологічної диспансеризації, серед 540 корів-первісток всіх трьох господарств було виявлено 336 тільних, 29 сумнівно тільних і 175 неплідних, що становить 32,4 % від загальної кількості досліджуваних тварин. При цьому в 9,1 % корів-первісток діагностовано персистентне жовте тіло лівого яєчника, у 5,1 % — персистентне жовте тіло правого яєчника, у 3,4 % — фолікулярну кісту лівого яєчника, в 6,3 % — фолікулярну кісту правого яєчника, у 9,2 % — гіпофункцію (гіпотрофію) яєчників, у 4,0 % — лютеїнові кісти одного яєчника, в 2,9 % — гіпофункцію та персистентне жовте тіло яєчника, в 4,0 % — атонію матки та персистентне жовте тіло яєчника, у 3,4 % — атонію матки та фолікулярну кісту правого яєчника, в 1,1 % — атонію матки, лютеїнові кісти та склероз яєчника і в 3,4 % — атонію матки та гіпофункцію яєчників. Крім того, виявляли полікістоз та гіперплазію маткових залоз у 0,6 % досліджуваних корів; атонію матки, фолікулярну кісту та гіпофункцію яєчника — у 3,4 %; кістозну гіперплазію маткових залоз та склероз яєчника — в 0,6 %; склероз яєчника — в 1,1 %, в 1,7 % корів-первісток відмічали атрофію матки та склероз яєчників. В окремих випадках траплялися функціональні розлади яєчників й матки і запальні процеси матки, яєчників та маткових труб.

Слід зазначити, що серед 0,6 % корів-первісток виявляли оофорит та двосторонній сальпігініт, у такої ж кількості тварин реєстрували сальпігініт, полікістоз та склероз яєчника, подібну тенденцію відмічали щодо поширення сальпігініту, полікістозу яєчника та гідрометри і в 1,1 % корів діагностували фолікулярні кісти, сальпігініт, хронічний ендометрит та кістозну гіперплазію маткових труб. Однак із 175 неплідних корів після проведеного лікування вибракувані 18–24 % за причин гінекологічних захворювань.

Отже, наші дослідження свідчать про те, що причиною неплідності 41,7 % корів-первісток є функціональні розлади яєчників, 19,3 % — функціональні розлади яєчників та матки і змішані їх функціональні розлади (2,9 %), причому в 36,1 % досліджуваних тварин реєструються дисфункція та ускладнення запальних процесів у матці.